

Jesaja 44

1 Maar nu, luister, Jakob, Mijn dienaar, Israël, die Ik verkozen heb!

2 Zo zegt de HEERE, uw Maker en uw Formeerder van de moederschoot af, Die u helpt: Wees niet bevreesd, Mijn dienaar Jakob, Jesjurun, die Ik verkozen heb.

3 Want Ik zal water gieten op het dorstige en stromen op het droge. Ik zal Mijn Geest op uw nageslacht gieten en Mijn zegen op uw nakomelingen.

4 Zij zullen opkomen tussen het gras, als wilgen aan de waterstromen.

5 De een zal zeggen: Ik ben van de HEERE, een ander zal zich noemen met de naam Jakob, weer een ander zal met zijn hand schrijven: Van de HEERE, en de erenaam Israël aannemen.

6 Zo zegt de HEERE, de Koning van Israël, zijn Verlosser, de HEERE van de legermachten: Ik ben de Eerste en Ik ben de Laatste, en buiten Mij is er geen God.

7 En wie kan, zoals Ik, roepen, het bekendmaken en het voor Mij uiteenzetten, sinds Ik een eeuwig volk een plaats gegeven heb? En laten zij de toekomstige dingen, dat wat komen zal, hun bekendmaken.

8 Wees niet angstig en wees niet bevreesd. Heb Ik het u van toen af niet doen horen en bekendgemaakt? Want u bent Mijn getuigen: is er ook een God buiten Mij? Er is geen andere rots, Ik ken er geen.

9 De makers van beelden, allen zijn zij leegheid, hun geliefde voorwerpen doen geen nut. Ja, zijzelf zijn hun getuigen: zij zien niet en zij weten niet. Daarom zullen zij beschaamd worden.

10 Wie maakt er nu een god en giet een beeld dat geen nut doet?

11 Zie, al hun metgezellen zullen beschaamd worden, want vaklieden zijn slechts mensen. Laten zij bijeenkomen, laten zij allen opstaan; zij zullen angstig zijn, samen zullen zij beschaamd worden.

12 De ijzersmid smeedt een bijl, werkt in de vuurgloed, vormt het beeld met hamers, bewerkt het met zijn sterke arm; hij lijdt zelfs honger en heeft geen kracht meer, hij drinkt geen water en raakt afgemat.

13 De timmerman spant een meetlint uit, tekent het hout af met een krijtstift, maakt het glad met schaven, tekent het af met een passer en maakt het naar de vorm van een man, naar de schoonheid van een mens, om het in een huis te laten wonen.

14 Hij hakt voor zichzelf ceders om, neemt een cipres of een eik, en kweekt die voor zichzelf op tussen de bomen van het woud; hij plant een olm en de regen maakt die groot.

15 Ze dienen de mens tot brandhout, hij neemt ervan en warmt zich erbij, hij steekt het ook aan en bakt brood. Ook maakt hij er een god van en buigt zich ervoor, hij maakt er een gesneden beeld van en knielt ervoor neer.

16 De helft ervan verbrandt hij in het vuur. Bij die helft eet hij vlees, braadt een braadstuk en wordt verzadigd. Ook warmt hij zich en zegt: Ha, ik word warm, ik zie vuur!

17 Van de rest ervan maakt hij een god, zijn gesneden beeld. Hij knielt ervoor neer, buigt zich, bidt het aan en zegt: Red mij, want u bent mijn god.

18 Zij weten niet en begrijpen niet, want hun ogen zijn dichtgesmeerd, zodat zij niet zien, en hun harten, zodat zij niet begrijpen.

19 Niemand neemt het ter harte, er is geen kennis en geen inzicht om te zeggen: De helft ervan heb ik verbrand in het vuur, ook heb ik brood gebakken op de houtskool ervan, ik heb vlees gebraden en gegeten – en zou ik van het overgebleven hout iets gruwelijks maken, zou ik knielen voor een stuk hout?

20 Hij voedt zich met as, het bedrogen hart heeft hem op een dwaalspoor gebracht, zodat hij zijn ziel niet redden kan en niet kan zeggen: Is er geen bedrog in mijn rechterhand?

21 Denk aan deze dingen, Jakob, Israël, want u bent Mijn dienaar. Ik heb u geformeerd, u bent Mijn dienaar, Israël, u zult door Mij niet vergeten worden.

22 Ik delg uw overtredingen uit als een nevel, en uw zonden als een wolk. Keer tot Mij terug, want Ik heb u verlost.

23 Zing vrolijk, hemel, want de HEERE heeft het gedaan! Juich, diepten van de aarde! Breek uit, bergen, in gejuich, bossen en elke boom daarin! Want de HEERE heeft Jakob verlost en Zich verheerlijkt in Israël.

24 Zo zegt de HEERE, uw Verlosser, Uw Formeerder van de moederschoot af: Ik ben de HEERE, Die alles doet: Die de hemel uitspant, Ik alleen, Die de aarde uitspreidt door Mijzelf;

25 Die de tekenen van hen die leugens verzinnen verbreekt, Die de waarzeggers waanzinnig maakt; Die de wijzen doet terugdeinzen, Die hun kennis tot dwaasheid maakt;

26 Die het woord van Zijn knecht gestand doet, en de raad van Zijn boden volbrengt; Die tegen Jeruzalem zegt: U zult bewoond worden, en tegen de steden van Juda: U zult herbouwd worden, en: Ik doe hun puinhopen herrijzen;

27 Die tegen de diepte zegt: Word droog, uw rivieren zal Ik doen opdrogen;

28 Die over Kores zegt: Hij is Mijn herder, en hij zal al Mijn welbehagen volbrengen, door tegen Jeruzalem te zeggen: Word gebouwd, en tegen de tempel: Word gegrondvest.

God troost Zijn volk Israel voordat het de ballingschap ingaat.

De relatie van God met Israel is niet goed op het moment van het schrijven van Jesaja 44. Feitelijk is de relatie slecht, zo slecht dat God aan het eind van het vorige hoofdstuk stelt '*dat Hij Jakob aan de ban prijsgeeft.*' Heftige dingen staan te gebeuren. Feitelijk doelt de HEERE op de ballingschap naar Babel die voor de deur staat en de verwoesting van Jeruzalem – stad en tempel – die daaraan vooraf gaat. Sommigen mensen zullen *de liefdesverklaring* – die volgt aan het begin van Jesaja 44 – mogelijk niet goed kunnen plaatsen. Toch is er wel een verklaring. Israel staat aan de vooravond van een bijzonder zware periode. Ze gaan als volk de ballingschap in. *De vloek* waarmee God dreigde in het boek Deuteronomium (28:63) wordt uitgevoerd over een volk dat zich van Zijn God afkeerde. De grote beloften van het Oude Verbond – land en volk – komen op het spel te staan wanneer Israel het verbond met God verbreekt door zijn ongehoorzaamheid op alle fronten. Hiermee is het plan van God met Israel echter niet definitief ten einde gekomen. God komt met een belofte van *terugkeer van Israel* naar land en volk en de herbouw van Jeruzalem – inclusief de tempel – en God komt met een *nieuw verbond*.

Troost, troost Mijn volk.

De ballingschap is een onmisbare schakel.

Voor Israel en – voor alle gelovigen uit de volken die er op dat moment mogelijk zouden komen – is het waardevol om te weten waar het leven van een mens op uitloopt wanneer hij weigert te buigen voor zijn God. Dan wacht het oordeel. Het vonnis van de ballingschap is fysiek en geestelijk een zware straf. Fysiek omdat men alles wat vertrouwd was, kwijt is. Men moet in een totaal nieuwe omgeving een bestaan opbouwen. Deze nieuwe omgeving staat vijandig tegenover de balling en zijn God. De mensen in Babel hebben Mardoek als god, die voor hun gevoel wel bewezen heeft de machtigste god op aarde te zijn. Dat mag dan zo zijn, wacht maar totdat de Perzen de macht van Babel overnemen. Desondanks roept het geloof in andere goden jaloezie op bij de mensen uit Israel. Wat hebben zij dat Israel niet heeft? Het is een periode van beproeving en verzoeking. Om in deze tijd staande te blijven als volk van God wil God Zijn volk *troosten*. God wil hen diep overtuigen van de rijke traditie waarin zij staan als volk van God. God laat Zijn volk bij wijze van spreken met de trouwfoto nog maar eens zien hoe het allemaal begonnen was tussen God en Israel. Hoe diep en liefdevol de band was tussen Israel en zijn God. En dat de vriendschap met de machtige God en machtige vriendschap is, die veel belovend is voor de toekomst. Over die toekomst wil God het graag met Zijn volk hebben. Hij wil hen enthousiast maken voor de dingen die God van plan is met Israel.

De ballingschap naar Babel.

Jakob, Mijn dienaar, Israël die Ik verkozen heb!

Aan het begin van de grote reis van God met Zijn volk Israel – een reis die door diepe dalen gaat maar ook grote hoogtes bereikt – noemt God Zijn volk *Zijn dienaar*. Mogelijk dat iemand dit niet zo'n aantrekkelijke benaming vindt, maar het tegenovergestelde is het geval. Er is weinig hogers dan *dienaar van God* te zijn. Zo noemt God ook Kores – de koning van Perzen waar Hij grote plannen mee heeft – *Zijn dienaar*. Kores zal het hoogste ambt op aarde ontvangen nl. dat van koning, maar juist in dat hoge ambt zal Hij God dienen. Ook de Messias – Die door God in het vooruitzicht gesteld wordt – wordt *de dienaar* genoemd. De heerlijkheid en de eer van God straalt af op degene die Hem als dienaar vertrouwt en gehoorzaamt. Naast het dienaar-zijn valt ook de wisseling op van Jakob en Israel in vers 1. *Israel* is de naam die God aan *Jakob* gaf na het gevecht bij de Jabbok. Ook gaf de HEERE er de betekenis bij: '*Israel = u hebt gestreden met God en mensen en u hebt overwonnen.*' Genesis 32:28 Daar komt nog iets bij. *Israel* is *Gods uitverkoren volk*. Jesaja 44:1 *Maar nu, luister, Jakob, Mijn dienaar, Israël, die Ik verkozen heb!* Bij de geboorte van Izaäk is iets bijzonders gebeurd. Abram en Sara waren te oud om kinderen te krijgen. Maar God had hen beloofd dat er uit hen een groot volk zou voortkomen. God hield belofte door dit *kind van de belofte* feitelijk te scheppen en zo op wonderlijke manier bij zijn geboorte aan zijn vader en moeder te geven. Ook bij de geboorte van Jakob gebeurde iets bijzonders. Ezaü werd feitelijk als eerste geboren. Ezaü had het eerstgeboorterecht maar Gods keuze viel op Jakob. God kiest voor Jakob reeds vóór de geboorte. Genesis 25. Ook schonk zijn vader Izaäk de zegen feitelijk aan Jakob. Genesis 27. Hoewel Jakob aanvankelijk als *bedrieger* door het leven gaat, wordt zijn koosnaampje bij God *Jesjurun* dat zoveel

als de *oprechte* betekent. Een mens kan veranderen. Jesaja 44:2 *Zo zegt de HEERE, uw Maker en uw Formeerder van de moederschoot af, Die u helpt: Wees niet bevreesd, Mijn dienaar Jakob, Jesjurun, die Ik verkozen heb.* Deuteronomium 32:15 en 33:5,26

God kiest Jakob

...al in de buik!

God kiest voor Jakob reeds voor de geboorte.

Israel als dienaar.

Jesaja 41:8 Maar u, Israël, Mijn dienaar, u, Jakob, die Ik heb verkozen, het nageslacht van Abraham, die Mij liefhad,

Jezus Christus als Denaar.

Jesaja 42:1-4 Zie, Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Wie Mijn ziel een welbehagen heeft; Ik heb Mijn Geest op Hem gelegd. Hij zal tot de heidenvolken het recht doen uitgaan. Hij zal niet schreeuwen, Hij zal Zijn stem niet verheffen, Hij zal Zijn stem op straat niet laten horen. Het geknakte riet zal Hij niet verbreken, de uitdovende vaspit zal Hij niet uitblussen; naar waarheid zal Hij het recht doen uitgaan. Hij zal niet uitdoven, Hij zal niet geknakt worden, totdat Hij het recht op aarde zal hebben gevestigd. De kustlanden zullen uitzien naar Zijn onderricht.

Kores als dienaar.

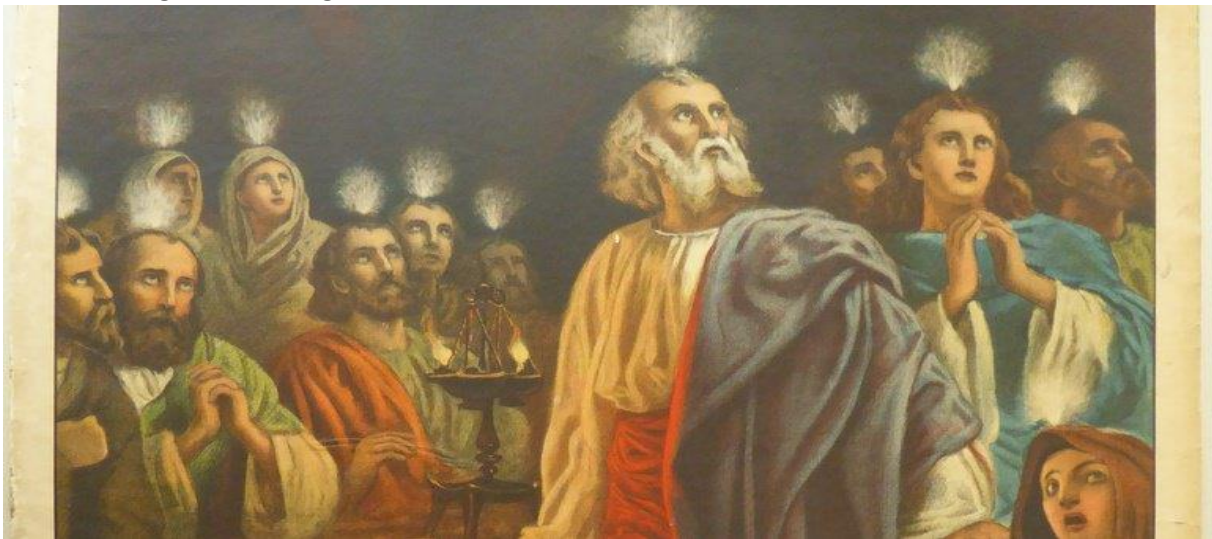
Jesaja 49:5,6,7 En nu zegt de HEERE, Die Zich Mij vanaf de moeder schoot tot Knecht heeft geformeerd om Jakob tot Hem terug te brengen – maar Israël zal zich niet laten verzamelen. Niettemin zal Ik verheerlijkt worden in de ogen van de HEERE, en Mijn God zal Mijn kracht zijn. Hij zei: Het is te gering dat U voor Mij een Knecht zou zijn om op te richten de stammen van Jakob en om hen die van Israël gespaard werden, terug te brengen. Ik heb U ook gegeven tot een Licht voor de heidenvolken, om Mijn heil te zijn tot aan het einde der aarde. Zo zegt de HEERE, de Verlosser van Israël, zijn Heilige, tegen de verachte Ziel, tegen Hem van Wie het volk een afschuw heeft, tegen de Knecht van heersers: Koningen zullen het zien en opstaan, vorsten – zij zullen zich voor U neerbuigen, omwille van de HEERE, Die getrouw is, de Heilige van Israël, Die U verkozen heeft.

God zegt de Heilige Geest toe aan Zijn volk.

Wanneer de HEERE Zich vervolgens over de toekomst uitlaat, komt Hij met de toezegging van *de gave van de Heilige Geest*. Opmerkelijk hierbij is de sterke overeenkomst die – zoals altijd – gevoeld wordt tussen het werk van de Geest en wat water doet met de natuur. Zie staatje. Zoals water het gelaat van de natuur soms in korte tijd enorm kan veranderen, zo kan de Geest een mens laten veranderen. Beiden komen uit de hemel: het water en de Geest. De gelovige ontvangt door de Heilige Geest een groei in de dingen die van God zijn. *De Heilige Geest* is normaal een van de beloften van het Nieuwe Verbond – zie Jeremia 31:31 en Ezechiël 36 – maar de toezegging van *de verzoening van de schuld* had God al afgegeven. Jesaja 43:25 *Ik, Ik ben het Die uw overtredingen uitdelgt omwille van Mijzelf, en aan uw zonden denk Ik niet.* Wat voor het volk Israel misschien nog wel belangrijker is, is de verandering van hun hart en hun gezindheid die nodig is om God te

vertrouwen en te gehoorzamen. Dat is de belofte van het Nieuwe Verbond. Jesaja 44:3,4 *Want Ik zal water gieten op het dorstige en stromen op het droge. Ik zal Mijn Geest op uw nageslacht gieten en Mijn zegen op uw nakomelingen. Zij zullen opkomen tussen het gras, als wilgen aan de waterstromen.* Het is vanuit het Oude Testament dat gelovigen uit de volken weten dat ze met hun geloof in Jezus Christus ook deel uitmaken van Israel, het volk van God. Paulus, de apostel van de volken overtuigt de gelovigen in Romeinen 11:17 dat ze met hun geloof in Jezus Christus bij Israel ingelijfd worden, zoals een stekje wordt geënt in de edele olijfboom. Het is Jesaja waarin de HEERE benadrukt dat ieder die de HEERE als God heeft, tegelijkertijd Israel als volk heeft; *'Zij zullen de ere naam Israel aannemen.'* Dit betekent niet dat gelovige mensen uit Nederland of Australië op de nieuwe aarde in Israel gaan wonen. Het betekent wel dat wij allen een zijn in ons geloof en in onze toewijding aan de HEERE, de God van Israel, de Vader van onze Heere Jezus Christus. Jesaja 44:5 *De een zal zeggen: Ik ben van de HEERE, een ander zal zich noemen met de naam Jakob, weer een ander zal met zijn hand schrijven: Van de HEERE, en de ere naam Israël aannemen.*

De uitstorting van de Heilige Geest met Pinksteren.

Het werk van de Geest is te vergelijken met wat water doet met de natuur.

Jesaja 44:3

Want Ik zal water gieten op het dorstige en stromen op het droge. Ik zal Mijn Geest op uw nageslacht gieten en Mijn zegen op uw nakomelingen.

Ezechiël 36:25-28

Ik zal rein water op u sprenkelen en u zult rein worden. Van al uw onreinheden en van al uw stinkgoden zal Ik u reinigen. Dan zal Ik u een nieuw hart geven en een nieuwe geest in uw binnenste geven. Ik zal het hart van steen uit uw lichaam wegnemen en u een hart van vlees geven. Ik zal Mijn Geest in uw binnenste geven. Ik zal maken dat u in Mijn verordeningen wandelt en dat u Mijn bepalingen in acht neemt en ze houdt. U zult wonen in het land dat Ik uw vaders gegeven heb, u zult een volk voor Mij zijn en Ik zal een God voor u zijn. Ik zal u verlossen van al uw onreinheden. Ik zal roepen tegen het koren en Ik zal het veel doen worden: Ik zal u geen hongersnood opleggen. Ik zal de vrucht van de bomen en de opbrengst van het veld vermeerderen, zodat u onder de heidenvolken de smaad van de hongersnood niet meer ontvangt.

Ezechiël 47:12

En langs de beek, langs de oever ervan, zullen aan deze kant en aan de andere kant allerlei vruchtbomen opkomen, waarvan het blad niet zal verwelken en waarvan de vrucht niet zal opraken. Elke maand zullen ze nieuwe vruchten voortbrengen, want het water ervoor stroomt uit het heiligdom. De vrucht ervan zal tot voedsel dienen en het blad ervan tot

	genezing.
Mattheus 3:11	Ik doop u wel met water tot bekering, maar Hij Die na mij komt, is sterker dan ik; ik ben het niet waard Hem Zijn sandalen na te dragen. Hij zal u dopen met de Heilige Geest en met vuur.
Mattheus 3:16	En nadat Jezus gedoopt was, kwam Hij meteen op uit het water; en zie, de hemelen werden voor Hem geopend, en Hij zag de Geest van God als een duif neerdalen en op Zich komen.
Johannes 3:5	Jezus antwoordde: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Als iemand niet geboren wordt uit water en Geest, kan hij het Koninkrijk van God niet binnengaan.
Johannes 7:37-39	En op de laatste, de grote dag van het feest, stond Jezus daar en riep: Als iemand dorst heeft, laat hij tot Mij komen en drinken. Wie in Mij gelooft, zoals de Schrift zegt: Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien. En dit zei Hij over de Geest, Die zij die in Hem geloven, ontvangen zouden; want de Heilige Geest was er nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was.
1 Johannes 5:8	En drie zijn er die getuigen op de aarde: de Geest, het water en het bloed; en deze drie zijn tot één.
Openbaring 22:1,2	En hij liet mij een zuivere rivier zien, van het water des levens, helder als kristal, die uit de troon van God en van het Lam kwam. In het midden van haar straat en aan de ene en de andere zijde van de rivier bevond zich de Boom des levens, die twaalf vruchten voortbrengt – van maand tot maand geeft Hij Zijn vrucht. En de bladeren van de boom zijn tot genezing van de heidenvolken.
Openbaring 22:17	En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En laat hij die het hoort, zeggen: Kom! En laat hij die dorst heeft, komen; en laat hij die wil, het water des levens nemen, voor niets.

Wat water doet met de natuur doet de Geest met de gelovige.

God vertelt Wie Hij is. Dat raakt ook de relatie tot Israel.

Nadat de HEERE de relatie tot het volk Israel uit de doeken heeft gedaan, stelt Hij Zichzelf voor. Hij is *de koning van Israel*. Sommigen zullen zeggen dat God dat was, maar dat Hij op een gegeven moment akkoord gegaan is met een menselijk koningschap in de persoon van Saul en later David en zijn familie. Dat is correct; er is in Israel na Samuël niet langer sprake van een *theocratie* in die zin dat God direct leiding geeft aan Zijn volk. Wel is en blijft God koning, Koning der koningen en HEER van de heren. Voor een koning als Saul kwam het er op aan God in alles als koning en HEERE te erkennen. Omdat hij daarin faalde werd zijn koningschap vroegtijdig beëindigd. Omdat het volk Israel zich fysiek als volk vaak in de gevarezone bevond, maar ook in geestelijke zin – vanwege de duivel, de dood en de zonde – treedt God op als hun Verlosser. Het woord *Ver-Losser* is afgeleid van *de Losser* die een familielid, die in de schuld geraakt is vrijkoopt. In dat geval is schuld het grote probleem, financiële

schuld of morele schuld. Uiteindelijk betaalt de Heere Jezus onze schuld door Zelf de hoge prijs – van zijn leven – te betalen. Hij is ‘het Lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt.’ Johannes 1:29 God beschikt over hemelse legers van engelen. De benaming ‘HEERE van de hemelse legers’ wordt voor het eerst gebruikt in het boek Samuël. God is machtiger dan al onze vijanden bij elkaar. Wie God als Vriend heeft, heeft een machtige bondgenoot ook als het op strijd aankomt. Hij is God. Hij was er altijd en zal er altijd zijn. Jesaja 44:6 *Zo zegt de HEERE, de Koning van Israël, zijn Verlosser, de HEERE van de legermachten: Ik ben de Eerste en Ik ben de Laatste, en buiten Mij is er geen God.*

HEERE van de hemelse legers.

Het voorzeggingsbewijs.

Om te bewijzen dat Hij God is en niemand anders komt de HEERE opnieuw met wat ook wel genoemd wordt *het voorzeggingsbewijs*. God vertelt – voordat bepaalde zaken geschiedenis zijn geworden – wat er in de nabije of verre toekomst gaat gebeuren. Aan de hand van de feiten kan een volk als Israel bevestigen dat alles wat God heeft voorgezegd, uitkomt. Israel zelf is er het grote voorbeeld van. Dat volkje dat op de golven van de geschiedenis meer dan eens dreigde te verdwijnen is er nog steeds; telkens opnieuw richt God Zijn volk op. Hij geeft Israel toekomst. Opnieuw daagt God de afgoden en hun aanhangers uit om met vergelijkbare uitspraken over de toekomst te komen, maar daar blijft het oorverdovend stil. De goden weten niets en hun aanhangers zijn kennelijk blinde volgelingen. Jesaja 44:7 *En wie kan, zoals Ik, roepen, het bekendmaken en het voor Mij uiteenzetten, sinds Ik een eeuwig volk een plaats gegeven heb? En laten zij de toekomstige dingen, dat wat komen zal, hun bekendmaken.* Omdat God de enige God is – Die leeft en regeert – vraagt God van Zijn volk vertrouwen voor de toekomst. Ze hoeven niet bang te zijn. God is er immers. Hij is bij hen. Hij heeft van a tot z de weg uitgestippeld die Hij met Zijn volk wil gaan. Ze kunnen zelf beoordelen dat God betrouwbaar is. Hij is sterk als een rots. Wie op Hem zijn geloof bouwt staat sterk. Jesaja 44:8 *Wees niet angstig en wees niet bevreesd. Heb Ik het u van toen af niet doen horen en bekendgemaakt? Want u bent Mijn getuigen: is er ook een God buiten Mij? Er is geen andere rots, Ik ken er geen.* Jesaja werkte tussen 740 en 681 v Chr. God deed via Jesaja voorzeggingen over de val van Jeruzalem, een verwachting die 100 jaar later is uitgekomen. Ook de terugkeer uit de ballingschap – gestimuleerd door koning Kores van Perzië vanaf 539 v Chr. – is tot op de komma uitgekomen. Deze terugkeer zou dus pas 150 jaar later plaatsvinden. Het boek Kronieken en de profeet Ezra 1 getuigen van de vervulling van deze profetie. 2 Kronieken 36:22,23 *In het eerste jaar nu van Kores, de koning van Perzië, wekte de HEERE de geest van Kores op, de koning van Perzië, opdat het woord van de HEERE, dat Hij bij monde van Jeremia gesproken had, vervuld zou worden om door zijn hele koninkrijk een boodschap te laten gaan, ook in geschrifte: Zo zegt Kores, de koning van Perzië: Alle koninkrijken van de aarde heeft de HEERE, de God van de hemel, aan mij gegeven, en Hij is het Die mij heeft opgedragen om een huis voor Hem te bouwen in Jeruzalem, dat in Juda ligt. Wie er onder u ook maar tot al Zijn volk behoort – de HEERE, zijn God, zij met hem en laat hij optrekken.*

God vertelt van te voren wat er gaat gebeuren.

De maker van een afgodsbeeld is ook maar een zwak mens.

De HEERE daagt de afgodendienaars uit; 'Of ze ook eens willen komen met een betrouwbare voorzegging over de toekomst.' Het blijf stil aan de overkant. Van de afgoden is al helemaal niet veel te verwachten, aangezien die een mond hebben maar niet praten, ogen maar niet zien, oren maar horen ho maar. Psalm 115:4-8 Ook Jesaja laat zich niet onbetuigd. Jesaja 44:9 *De makers van beelden, allen zijn zij leegheid, hun geliefde voorwerpen doen geen nut. Ja, zichzelf zijn hun getuigen: zij zien niet en zij weten niet. Daarom zullen zij beschaamd worden.* God laat het er niet bij zitten. Op de een of andere manier hebben de afgoden een magische uitwerking op mensen. De mensen zouden beter moeten weten. De HEERE beschrijft de ontstaansgeschiedenis van een afgodsbeeld. Het begint bij de smid. Die maakt soms geheel zelfstandig een afgodsbeeld. In dat geval giet hij vloeibaar metaal in een mal. Als de zaak afgekoeld is kunnen de vormen er af en wordt een beeld zichtbaar van koper of brons. 'Wie doet zoiets, vraagt God zich via Jesaja af. Wat is de meerwaarde van zo'n ding?' Jesaja 44:10 *Wie maakt er nu een god en giet een beeld dat geen nut doet?* Mensen kunnen een groot ontzag hebben voor vakmensen, zoals de smid. 'Hoe doet' ie het?', vragen ze zich af. Wanneer zulke godenbeelden veel ontzag inboezemen, wordt een stukje daarvan gemakkelijk overgedragen op de maker van zo'n beeld. Maar als je het op de keper beschouwd is dit toch onzin. Ook vakmensen zijn gewoon mensen. Ook zij zullen beschaamd staan. Angst zal hen overvallen als zo'n afgod het totaal laat afweten. Jesaja 44:11 *Zie, al hun metgezellen zullen beschaamd worden, want vaklieden zijn slechts mensen. Laten zij bijeenkomen, laten zij allen opstaan; zij zullen angstig zijn, samen zullen zij beschaamd worden.* Wie zo'n smid aan het werk ziet raakt ongemerkt onder de indruk van de kracht van die man. Hij heeft een enorme rechter arm. Maar – let op – als zo'n toeschouwer blijft kijken, ziet hij de krachten langzaam maar zeker afnemen. De smid krijgt dorst. Hij wordt moe. Het is een mens. De maker van goden is ook maar een gewoon mens. Jesaja 44:12 *De ijzersmid smeedt een bijl, werkt in de vuurgloed, vormt het beeld met hamers, bewerkt het met zijn sterke arm; hij lijdt zelfs honger en heeft geen kracht meer, hij drinkt geen water en raakt afgemat.*

De smid.

'Denk eens na, zegt God als iemand een godsbeeld uit een boom haalt. Kijk eens wat je doet!'

Het is opmerkelijk dat de smid eerst een bijl maakt en vervolgens met hamers in de weer is. Hij staat

aan het begin en het einde van het proces. Met de bijl wordt de boom omgehakt waaruit de afgod gesneden wordt. Dan komt het beeld terug bij de smid die het beeld bekleedt met bladgoud of zilver. Daarvóór is de timmerman bezig geweest. Die heeft iets wat op een mens lijkt uit een boomstam gehaald met passer en beitel. Jesaja 44:13 *De timmerman spant een meetlint uit, tekent het hout af met een krijstift, maakt het glad met schaven, tekent het af met een passer en maakt het naar de vorm van een man, naar de schoonheid van een mens, om het in een huis te laten wonen.* Voordat hij de man uit het hout sneed, moest hij een boom omhakken al naar gelang het geld dat de koper wil neertellen voor het beeld. Er is kostbaar hout en waibomenhout. Misschien heeft hij zelf wel bomen geplant. Jesaja 44:14 *Hij hakt voor zichzelf ceders om, neemt een cipres of een eik, en kweekt die voor zichzelf op tussen de bomen van het woud; hij plant een olm en de regen maakt die groot.* Op vele manieren kan het hout een huishouden dienen bijvoorbeeld door de kachel brandend te houden of de oven om brood te bakken en eten te bereiden. Maar een deel van de boom wordt gebruikt om er een afgodsbeeld van te maken. Als het klaar is buigen de mensen zich ervoor neer. Ze beschouwen het als hun god. Jesaja 44:15 *Ze dienen de mens tot brandhout, hij neemt ervan en warmt zich erbij, hij steekt het ook aan en bakt brood. Ook maakt hij er een god van en buigt zich ervoor, hij maakt er een gesneden beeld van en knielt ervoor neer.* ‘Denk eens na over wat je doet’, zegt God. De helft van de boom wordt verbrand. De mens warmt zijn eten er op en bakt zijn vlees. Hij geniet van zijn eten. Ook warmt hij zich aan de kachel en is blij met dit resultaat in koude dagen. Jesaja 44:16 *De helft ervan verbrandt hij in het vuur. Bij die helft eet hij vlees, braadt een braadstuk en wordt verzadigd. Ook warmt hij zich en zegt: Ha, ik word warm, ik zie vuur!* En dat terwijl hij de rest van de boom gebruikt om er een afgod uit te halen. Dat is toch vreemd. Wat maakt een god tot een god? Het schijnt de mens niet te deren. Hij buigt zich ervoor neer en zegt: ‘U bent mijn god. Red mij!’ Jesaja 44:17 *Van de rest ervan maakt hij een god, zijn gesneden beeld. Hij knielt ervoor neer, buigt zich, bidt het aan en zegt: Red mij, want u bent mijn god.*

Van de rest ervan maakt hij een god, zijn gesneden beeld.

God komt met rationele argumenten.

Iemand met een gezond verstand zou de conclusie van God moeten delen. ‘Natuurlijk, zou iemand moeten zeggen. Hoe kan het dat ik het hout van de boom voor allerlei doeleinden gebruik en er voor hetzelfde geld een god uithaal; dat is toch gek!?’ Je moet wel blind zijn, wil je dit niet zien. Maar hoeveel mensen zien dit? Wie laat zich overtuigen door God? Jesaja 44:18 *Zij weten niet en begrijpen niet, want hun ogen zijn dicht gesmeerd, zodat zij niet zien, en hun harten, zodat zij niet begrijpen.* Feitelijk buigen de mensen hun knieën voor een stom stuk hout. Dat ze dat zelf niet snappen. In die zin is het wel mooi dat ook toen al – volgens de HEERE – een mens aanspreekbaar zou moeten zijn op zijn verstandelijke inzicht. Een mens is een redelijk wezen. Geboren met een goed verstand zou ieder mens toch in staat moeten zijn om de redelijkheid van de argumenten te zien. Toch zou je de mensen de kost moeten geven die zich totaal niet uit hun doen laten brengen. Zij aanbidden houten beelden en vragen zich niet af of dat een slimme actie is. Hier valt ook het woord ‘gruwelijk’. Dat is de kwalificatie die de HEERE normaal aan de afgodendienst verleent. Feitelijk is de afgodendienst

natuurlijk verboden door de God van Israel. In de tien geboden worden er twee geboden aan gewijd. Israel mag er geen andere god op nahouden naast de HEERE. Ook mag Israel geen beeld van de HEERE God maken. Beiden zaken zijn ten strengste verboden. Maar God probeert ook met rationele argumenten de lust om afgoden te maken weg te nemen. Jesaja 44:19 *Niemand neemt het ter harte, er is geen kennis en geen inzicht om te zeggen: De helft ervan heb ik verbrand in het vuur, ook heb ik brood gebakken op de houtskool ervan, ik heb vlees gebraden en gegeten – en zou ik van het overgebleven hout iets gruwelijks maken, zou ik knielen voor een stuk hout?* Feit is dat de afgodendienaar op de een of andere manier op het verkeerde been gezet wordt door zijn eigen overtuiging. Zijn bedrogen hart zet hem op een dwaalspoor. Hij is niet in staat om zijn eigen handelen tegen het licht te houden. Hij heeft niet het vermogen zijn eigen dwaasheid te onthullen. Jesaja 44:20 *Hij voedt zich met as, het bedrogen hart heeft hem op een dwaalspoor gebracht, zodat hij zijn ziel niet redden kan en niet kan zeggen: Is er geen bedrog in mijn rechterhand?*

Uiteindelijk zal de hele schepping de overwinning van God voor Zijn volk Israel vieren.

Men kan zich afvragen waarom God de aanval opent op de afgoden en hun dienaars. Het antwoord is voor de hand liggend. Het volk Israel blijkt niet ongevoelig voor de afgodendienst. Feitelijk is het oude verbond uiteindelijk stukgebroken op de afgodendienst. Men begon er al vroeg mee, namelijk in de woestijn. Weliswaar maakte men een beeld van de HEERE, maar het was toch zeker een brug te ver. In het tweede gebod had God duidelijk te kennen gegeven hiervan niet gediend te zijn. Koning Salomo maakte ruimte voor de goden van zijn buitenlandse vrouwen. Na de breuk tussen het Noord en het Zuidrijk maakte koning Jerobeam een godsbeeld van een stierkalf in Bethel en Dan, waarvan men zei: 'Dit is de HEERE Die ons uit Egypte geleid heeft'. Uiteindelijk zou men echter kiezen voor andere goden zoals de Ba'al en Astarte en de Moloch waar men zijn knieën voor boog. Wanneer we Jeremia mogen geloven werd het stadsbeeld op een gegeven moment bepaald door de vele afgodsbeelden. Eenmaal in de ballingschap zou de invloed van de afgoden op Israel wellicht nog sterker worden. Alleen al om die reden wil God – voordat het zover is – Zijn volk overtuigen van Zijn plannen. God herhaalt in Jesaja 44:21 wat Hij eerder zei: *Denk aan deze dingen, Jakob, Israël, want u bent Mijn dienaar. Ik heb u geformeerd, u bent Mijn dienaar, Israël, u zult door Mij niet vergeten worden.* Feit is dat er iets tussen God en Zijn volk instond, hun schuld. Wanneer de relatie met de HEERE God gebrouilleerd is, kan het maar zo dat de mensen zich tot andere goden wenden. De HEERE drukt zijn volk op het hart dat Hij hen niet vergeten is. Ook stelt God dat Hij al hun overtredingen en zonden zal vergeven. Zoals de ochtendnevel – die de zon op afstand houdt – plotseling kan optrekken, zo zullen ook de zonden van het volk 'als sneeuw voor de zon verdwijnen.' God wil niet dat het volk Hem de rug toekeert en zich tot andere goden wendt. Hij moedigt hen aan om tot Hem terug te keren. God staat met open armen op hen te wachten. Hij is het die hen verlost.

Jesaja 44:22 *Ik delg uw overtredingen uit als een nevel, en uw zonden als een wolk. Keer tot Mij terug, want Ik heb u verlost.* De bemoediging loopt uit op een enthousiast lied waarmee de hemelkoren God eren. Behalve de hemel is heel de wereld betrokken bij de blijdschap over de uiteindelijke overwinning van God. De bossen en de bomen en de bergen juichen mee. Want daar zal het op uitlopen: De HEERE heeft Israel verlost. Sterker, God zal Zijn Naam groot maken door die verlossing van Zijn oude volk. Jesaja 44:23 *Zing vrolijk, hemel, want de HEERE heeft het gedaan! Juich, diepten van de aarde! Breek uit, bergen, in gejuich, bossen en elke boom daarin! Want de HEERE heeft Jakob verlost en Zich verheerlijkt in Israël.*

Breek uit bergen, juich bossen! Want de HEERE heeft Jakob verlost en Zich verheerlijkt in Israël.

God gaat door Kores, de Pers voor Zijn volk zorgen.

God is het vertrouwen van Zijn volk Israel meer dan waard. God heeft een mooie toekomst weggelegd voor zijn volk. Die toekomst is zeker, want als God het toezegt dan gebeurt het ook. God kan het en Hij wil het ook. Dat zijn de twee zaken waar de HEERE Zijn volk van wil overtuigen. Hij is hun *Verlosser*. Hij heeft dat in het verleden meer dan eens bewezen. Kijk naar de Exodus. God heeft Zijn volk bevrijd uit het slavenbestaan in Egypte. De relatie van God met Israel is al heel oud. Het volk was er nog niet, toen God er al was. Vanaf de moederschoot is er die onverbreekelijke band tussen God en Israel. Israel heeft in God een machtige vriend. Hij is de Schepper van hemel en aarde. Jesaja 44:24 *Zo zegt de HEERE, uw Verlosser, Uw Formeerder van de moederschoot af: Ik ben de HEERE, Die alles doet: Die de hemel uitspant, Ik alleen, Die de aarde uitspreidt door Mijzelf;* Natuurlijk er zijn altijd mensen die zich opwerpen als waarzegger of wijze. Die komen ook met fantastische verhalen over de toekomst. Het vervelende is echter dat er niets van terecht komt. Uiteindelijk staan die mensen met lege handen. Die fantasten worden helemaal wanhopig van de HEERE God. Er klopt namelijk niets van wat zij beweren. God gaat echt hun plannen niet uitvoeren. Ze worden beschaamd. Iedereen die zich door dit soort mensen laat inspireren staat uiteindelijk met lege handen. Jesaja 44:25 *Die de tekenen van hen die leugens verzinnen verbreekt, Die de waarzeggers waanzinnig maakt; Die de wijzen doet terugdeinzen, Die hun kennis tot dwaasheid maakt;* Hoe anders ligt dit bij de profeten van God. Denk aan mensen zoals Jesaja en Jeremia en Ezechiël enz. Hun woorden maakt God waar. De HEERE vervult wat zij zeggen tot het laatste detail. Juist de voorzeggingen waaraan zij door God deel kregen, maken hen gezaghebbend omdat God zorg draagt voor de vervulling van de verwachting die zij oproepen met hun profetieën. Let maar op: Jeruzalem wordt weer bewoond en de steden van Juda zullen uit het stof herrijzen. Jesaja 44:26 *Die het woord van Zijn knecht gestand doet, en de raad van Zijn boden volbrengt; Die tegen Jeruzalem zegt: U zult bewoond worden, en tegen de steden van Juda: U zult herbouwd worden, en: Ik doe hun puinhopen herrijzen;* Sommigen zullen de moeilijkheden naar voren brengen waar de ballingen voorstaan.

Kunnen zij wel naar huis? Welke grote obstakels zullen zij moeten passeren? Maar God geeft moed. Hij maakt de rivieren droog en de kuilen gooit Hij vol zand, zodat de weg begaanbaar is. Jesaja 44:27 *Die tegen de diepte zegt: Word droog, uw rivieren zal Ik doen opdrogen;* Gods grote man is Kores. Die Perzische vorst zal het volk niet alleen toestemming geven Jeruzalem stad en tempel te herbouwen. Maar hij zal hen ook helpen met materialen en geld. Jesaja 44:28 *Die over Kores zegt: Hij is Mijn herder, en hij zal al Mijn welbehagen volbrengen, door tegen Jeruzalem te zeggen: Word gebouwd, en tegen de tempel: Word gegrondvest.*

Door Kores maakt God de herbouw van Jeruzalem en de tempel mogelijk.

